

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ

БІБЛІОТЕКА

Інформаційно-бібліографічний відділ

Ювіляри 2013

**Персоналії
професорсько-викладацького складу
ВДНЗУ «УМСА»**

Біобібліографічний покажчик

ПОЛТАВА – 2013

*«Друзья мои, напомним для начала,
Что годы не проходят, а летят:
Нам, как врачам, по 40 простучало,
А возраст наш – уже за 60!..»*

(В. І. Дзюба, випускник ХМСІ 1959 р.)

ПЕРЕДМОВА

2013 рік багатий на ювілеї. Створення даного покажчика – це лише невелика частка тої шани, на яку заслуговують цьогорічні ювіляри – наші вельмишановні викладачі, лікарі високого фаху, невтомні працівники медицини, люди з чуйним серцем, доброю вдачею.

У ньому представлені короткі біографічні нариси про вчених, завідувачів кафедр, талановитих лікарів, наставників студентської молоді Української медичної стоматологічної академії. Щира вдячність їм за вагомий внесок у скарбницю надбань нашої Alma mater.

Із глибокою повагою та найкращими побажаннями здоров'я, успіху та процвітання.

КОСТИЛЕНКО
ЮРІЙ ПЕТРОВИЧ
(04.10.1938)

– лікар-стоматолог, доктор медичних наук (1984 р.), професор (1986 р.), декан медичного факультету (1986-1991 рр.), завідувач кафедри гістології, цитології та ембріології (1986-1994 рр.), завідувач кафедри анатомії людини (1994-2006 рр.) УМСА.

У 1966 році закінчив Харківський медичний стоматологічний інститут. У 1972 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук: «Морфология желез слизистой оболочки твердого неба человека в возрастном аспекте». У 1984 році - дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук: «Структурное обеспечение секреторного процесса небных слюнных желез». Член спеціалізованої Ради при ХНУ, член апробаційної Ради №1 ВДНЗУ «УМСА».

Автор більше 230 робіт, 2 монографій, 5 навчальних посібників, 15 винаходів.

1. **Анатомія людини**: в 3-х т. : [підручник для студ. вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації] / під ред. В. Г. Ковешнікова ; [Микола Анатолійович Волошин, Володимир Георгійович Ковешніков, Юрій Петрович Костиленко та ін.]. - Луганськ : Віртуальна реальність, 2007. - (Учбова література. Для студентів вищих медичних учбових закладів).
2. **Костиленко Юрій Петрович** Анатомия органов пищеварительной системы : учебное пособие для студ. стомат. фак. мед. вузов / Юрій Петрович Костиленко ; УМСА, Кафедра анатомии. - Полтава, 2003. - 122 с.
3. **Костиленко Юрій Петрович** Базисная функция слюнных желез / Юрій Петрович Костиленко. - Полтава, 1999. - 55 с.
4. **Костиленко Юрій Петрович** Живая кость. Общая остеология: учебное пособие для студентов медицинских вузов / Юрій Петрович Костиленко ; УМСА, Кафедра анатомии человека. - Полтава : [Б.и.], 2000. - 35 с.

5. **Костиленко Юрий Петрович** Избранные очерки по теоретической анатомии человека / Юрий Петрович Костиленко. - [Б.г.]: [Б.и.], [2002]. - 20 с.
6. **Костиленко Юрий Петрович** Лирика / Юрий Петрович Костиленко. - Полтава, 1999. - 23 с.
7. **Костиленко Юрий Петрович** Структура эмали и проблема кариеса / Юрий Петрович Костиленко, Игорь Васильевич Бойко ; УМСА, Кафед-ра анатомии человека. - Полтава, 2007. - 55 с.
8. **Костиленко Юрий Петрович** Теоретические основы анатомии человека: учебное пособие для иностранных студентов стоматоло-гического факультета / Юрий Петрович Костиленко, Иван Иванович Старченко, Василий Александрович Рогуля, Алексей Константинович Прилуцкий ; МОЗ Украины, УМСА, Кафедра анатомии человека. - Полтава, 2009. - 150 с.
9. **Костиленко Юрій Петрович** Функціональна морфологія сенсорних систем людини : навчальний посібник [для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації] / Юрій Петрович Костиленко, Іван Іванович Старченко, Олексій Костянтинівч Прилуцький, Василь Олександрович Рогуля ; МОЗУ, УМСА. - Полтава, 2007. - 103 с.
10. **Костиленко Юрій Петрович** Основні періоди внутрішньоутробного розвитку людини, гістогенез і загальні відомості про тканини = Основные периоды внутриутробного развития человека, гистогенез и общие сведения о тканях : навчальний посібник для студентів вищих медичних закладів IV рівня акредитації / Юрій Петрович Костиленко, Володимир Іванович Шепітько ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. - Полтава : Полімет, 2007. - 132 с.
11. **Теоретические предпосылки к изучению органов чувств и проводящих путей центральной нервной системы:** учебно-методическое пособие для иностранных студентов I-II курсов медицинского и стоматологического факультетов / Юрий Петрович Костиленко, Иван Иванович Старченко, Алексей Константинович Прилуцкий, Василий Александрович Рогуля ; УМСА. Кафедра анатомии человека. - Полтава : [Б.и.], 2007. - 115 с.

ПИЛИПЕНКО НІНА ЮХИМІВНА

(08.10.1938)

– директор бібліотеки ВДНЗУ «УМСА» (1983-2008 рр.), сьогодні – головний бібліограф бібліотеки, заслужений працівник культури України.

Усе її життя пов'язане з бібліотечною справою. Понад 55 років (1959-2013 рр.) вона плідно, з великим натхненням працює у бібліотечній галузі. Трудовий шлях розпочала у 1959 році у бібліотеці рідного села Черевки Оржицького району Полтавської обл., якою завідувала по 1961 рік. (1962-1967 рр.) – завідує бібліотекою с. Абазівка Полтавського району. (1963-1968 рр.) – навчалась у Харківському інституті культури, отримала диплом за спеціальністю бібліотекаря-бібліографа вищої кваліфікації. (1967-1968 рр.) – бібліограф Центральної науково-технічної бібліотеки м. Полтави.

Понад 45 років (з 1968 р.) працює у бібліотеці Полтавського стоматологічного інституту: спочатку – старшим бібліографом, згодом – завідуючою відділом науково-медичної інформації. З 1983 по 2008 р. – директор бібліотеки УМСА. Зараз – головний бібліограф інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки.

Вела велику громадську роботу: член партійної комісії Октябрського РК КПУ, депутат сільської Ради, зам. секретаря парткому та голова профкому ПМСІ, член Президії обкому профсоюзу медичних працівників, понад 15 років – секретар ректорату УМСА.

Нагороджена значком «Відмінник охорони здоров'я СРСР», Почесними грамотами районного, міського комітетів КПУ, обкому профспілок медпрацівників, грамотами та подяками ректора ВДНЗУ УМСА. Присвоєно звання «Заслужений працівник культури України» (1991 р.). Ветеран праці.

1. **Українська медична стоматологічна академія.** 1921-2001. Історико-публіцистичний нарис / гол. ред. Микола Сергійович Скрипніков ; [кол. авт. : Зінаїда Олексіївна Борисова, Євген Олексійович Воробйов, Ніна Аркадіївна Германчук, Ніна Юхимівна Пилипенко та ін.] ; МОЗ України. - Полтава : Дивосвіт, 2001. - 325 с.

КОВАЛЬОВ
ЄВГЕН ВІКТОРОВИЧ (23.10.1938)

– доктор медичних наук, професор.

У 1968 році закінчив Харківський медичний стоматологічний інститут зі спеціальності «Стоматологія». Згідно наказу МОЗ України був рекомендований для роботи на кафедрі анатомії людини на посаді асистента. З 1980 по 1988 роки – доцент кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії, з 1988 по 1989 роки – доцент кафедри терапевтичної стоматології, з 1989 і по сьогодні – завідувач кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології. У 1978 році захистив кандидатську дисертацію: «Структурний аналіз шляхів мікроциркуляції пульпи зубів людини в нормі і при пародонтиті»; у 1990 році захистив докторську дисертацію: «Мікроскопічна і ультраструктурна будова ясен людини»; у 1991 році присуджене вчене звання професора; у 1992 р. обраний академіком Української академії наук; у 1993 році Указом Президента України присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»; відмінник охорони здоров'я.

Ковальов Є. В. – член вченої Ради стоматологічного факультету, апробаційної Ради стоматологічного факультету по захисту кандидатських та докторських дисертацій, член асоціації стоматологів України, редакційних рад журналів: «Вісник стоматології», «Новини стоматології», «Український стоматологічний альманах», «ДентАрт», «Стоматологія», «Проблеми біології і медицини», «Проблеми екології і медицини», член міжнародного журі «Призма-чемпіонат».

1. **Анатомо-фізіологічні особливості пульпи зубів у дітей** : [навчальний посібник для студентів стомат. факультетів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / [Р. В. Казакова, Є. В. Ковальов, А. П. Мотуляк та ін.] ; заг. ред. Р. В. Казакова, Є. В. Ковальов ; МОЗУ, ЦМК. - Львов : ГалДент, 2009. - 75 с.

2. **История стоматологии : IV Всероссийская конференция с междунар. участием: Чтения, посвященные памяти профессора Г. Н. Троянского : доклады и тезисы / Московский государственный медико-стоматологический университет, Кафедра истории медицины. - М. : РИО МГМСУ, 2010. - 232 с.**
3. **Ковалев Евгений Викторович Воспаление периодонта : учебное пособие по терапевт. стоматологии для студ. стомат. фак. мед. вузов, врачей-интернов, факульт. последиплом. образов. врачей-стоматологов / Евгений Викторович Ковалев, Марина Аркадьевна Шундрик, Ирина Ярославовна Марченко ; МОЗ Украины, УМСА, Кафедра пропедевтики терапевтической стоматологии. - Полтава : Дивосвіт, 2006. - 173 с.**
4. **Ковалев Евгений Викторович Семиотика одонтопатологии : учебно-методическое пособие / Евгений Викторович Ковалев, Ирина Ярославовна Марченко, Марина Аркадьевна Шундрик ; УМСА, Кафедра пропедевтики терапевтической стоматологии. - Полтава : Дивосвіт, 2008. - 108 с.**
5. **Производственная врачебная практика по терапевтической стоматологии : учебно-методическое пособие / [Евгений Викторович Ковалев, Алла Ивановна Сидорова, Светлана Анатольевна Павленко и др.] ; МОЗ Украины, УМСА, Кафедра пропедевтики терапевтической стоматологии. - Полтава, 2008. - 107 с.**
6. **Пропедевтика терапевтичної стоматології : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Спеціальність: 7.110106 Стоматологія / уклад. : Є. В. Ковальов, І. Я. Марченко ; МОЗУ, УМСА. - Полтава, 2010. - 16 с.**
7. **Профілактика стоматологічних захворювань. Організація, вікові та клініко-соціальні аспекти / В. О. Зюзін, Э. В. Ковальов, В. В. Правдін, Є. О. Севастьянов ; УМСА, Еввіва. - Полтава : Майдан ; Харків, 1997. - 47 с.**
8. **Терапевтична стоматологія. 3 рік навчання : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 1: Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів. Модуль 2: Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика / укл. : Є. В. Ковальов, І. Я. Марченко ; МОЗ України, УМСА. - Полтава, 2011. - 29 с.**

ФЕСЕНКО
МАРІЯ ЄВГЕНІВНА
(29.06.1938)

– доктор медичних наук, професор.

У 1961 році закінчила педіатричний факультет Харківського медичного інституту. З 1961 по 1973 роки працювала у практичній охороні здоров'я. З 1973 по 1993 роки – на посаді молодшого наукового співробітника відділення фізіології та патології дітей раннього віку та завідуючою відділенням дітей грудного віку в науково-дослідному інституті педіатрії, акушерства та гінекології.

У 1981 році присвоєна вища кваліфікаційна категорія з фаху «Педіатрія», підтверджена у 2012 році.

У 1985 році захистила кандидатську дисертацію: «Клініко-імунологічні аспекти місцевого захисту слизових оболонок та профілактика респіраторних інфекцій у дітей, які відвідують дошкільні заклади». У 1993 році захистила дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора медичних наук: «Клініко-параклінічна характеристика, діагностика та лікування бронхітів у дітей раннього віку». З 1994 р. очолює міське товариство педіатрів. У 1996 році присвоєно вчене звання професора.

У 1993 році заснувала кафедру пропедевтики дитячих хвороб з доглядом за дітьми, яку очолювала до 2006 року. У 2006 році в зв'язку із об'єднанням кафедр згідно з Болонським процесом є професором кафедри пропедевтики дитячих хвороб з доглядом за дітьми та факультетської педіатрії з неонатологією, з 2009 року – кафедри педіатрії № 1 з пропедевтикою та неонатологією. Була керівником курсів по підвищенню кваліфікації лікарів з фаху «Педіатрія».

Є автором підручника «Здоровий малюк» (2004 р.), трьох навчальних посібників та більш ніж 130 наукових праць, двох патентів на винаходи.

Стаж роботи за фахом – 50 років.

Надає допомогу органам охорони здоров'я у вигляді лікувально-консультативної роботи як на основній базі ДМКЛ та ДПВ № 1 і № 2, так і в лікувально-профілактичних закладах області. Є головою міського педіатричного товариства.

1. **Фесенко Марія Євгенівна** Здоровий малюк : навчальний посібник для студ. і лікарів-інтернів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівня акредит. та

лікарів-педіатрів / Марія Євгенівна Фесенко. - Полтава : АСМІ, 2004. - 339 с.

2. **Фесенко Марія Євгенівна** Ефективність комплексної диференційованої патогенетичної терапії дітей, які вживають питну воду з підвищеним вмістом фтору, з урахуванням виявленої патології / М. Є. Фесенко, В. М. Комар, А. І. Стасюк // Современная педиатрия. - 2011. - № 5. - С. 98-99.
3. **Фесенко Марія Євгенівна** Захворюваність, фізичний та нервово-психічний розвиток дітей з вродженою цитомегаловірусною інфекцією / М. Є. Фесенко, О. І. Мелащенко // Современная педиатрия. - 2012. - № 3. - С. 42-44.
4. **Фесенко Марія Євгенівна** Оцінка ефективності лікування дітей з вродженою хламідійною інфекцією з врахуванням катамнезу протягом трьох років / М. Є. Фесенко, Н. В. Шапошнікова // Вісник проблем біології і медицини. - 2007. - № 3. - С. 79-83.
5. **Фесенко Марія Євгенівна** Оцінка ефективності реабілітаційно-профілактичних заходів у дітей з вродженим неонатальним герпесом з урахуванням катамнезу протягом двох років / М. Є. Фесенко, О. І. Мелащенко // Современная педиатрия. - 2012. - № 2. - С. 32-34.
6. **Фесенко Марія Євгенівна** Характеристика імунологічного статусу дітей з маніфестним перебігом захворювань при проведенні їм інтенсивної терапії / М. Є. Фесенко, В. І. Похилько // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Вплив екологічного оточення на стан здоров'я дітей". Екологія та дитинство, (м. Полтава, 20-21 верес. 2000 р.). - Полтава, 2000. - С. 124-126.

ДИКИЙ
АЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ
(04.09.1938)

– лікар-анестезіолог, кандидат медичних наук, доцент.

У 1961 році закінчив Харківський медичний інститут. У 1961-1965 рр. працював лікарем-педіатром та лікарем-хірургом у Луганській і Полтавській областях. 1965-1968 рр. – аспірантура на кафедрі торакальної хірургії з анестезіологією при Харківському медичному інституті. 1968-1977 рр. – науковий співробітник відділу анестезіології та відділу шоку Харківського науково-дослідного інституту загальної та невідкладної хірургії. У 1977 році захистив кандидатську дисертацію: «Гідроіонні зсуви у хворих з захворюваннями стравоходу та шлунку у зв'язку з хірургічним лікуванням». 1977-2006 рр. – асистент, а згодом – доцент кафедри загальної хірургії, факультетської хірургії, офтальмології, пропедевтики внутрішніх хвороб, госпітальної хірургії при УМСА.

Є автором 49 наукових робіт та 6 посібників для інтернів-анестезіологів та студентів. Наукові інтереси: інтенсивна терапія геморагічного та травматичного шоку, інтенсивна терапія при перитоніті, адекватність анестезіологічної допомоги при операціях на серці і штучному кровообігу, регіонарна та загальна анестезія.

1. **Дикий Олександр Михайлович** Гостра дихальна недостатність : навчальний посібник для лікарів-інтернів та студентів / Олександр Михайлович Дикий ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. - Полтава : АСМІ, 2002. - 220 с.
2. **Дикий Олександр Михайлович** Кома. Невідкладна допомога та інтенсивна терапія : навч. посібник для студ. та лікарів-інтернів / Олександр Михайлович Дикий ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. - Полтава, 2001. - 206 с.
3. **Дикий Олександр Михайлович** Невідкладна кардіологія : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів / Олександр Михайлович Дикий,

В. В. Томенко ; МОЗУ, ЦМК з ВМО, УМСА, 5 МКЛ. - Полтава : АСМІ, 2005. - 323 с.

4. **Дикий Олександр Михайлович** Принципи корекції водно-сольового, кислотно-основного та енергетичного балансів : навчальний посібник для студентів та лікарів-інтернів / Олександр Михайлович Дикий ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. - Полтава, 1997. - 161 с.
5. **Дикий Олександр Михайлович** Шок. Термінальні стани. Припинення кровообігу : навч. посібник для лікарів-інтернів та студ. / Олександр Михайлович Дикий ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. - Полтава, 2003. - 288 с.
6. **Дикий Олександр Михайлович** Невідкладні стани та інтенсивна терапія в інфекційній клініці : навчальний посібник / О. М. Дикий, П. М. Козюк ; УМСА, Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією, Кафедра загальної хірургії з реаніматологією та анестезіологією. - Полтава, 2006. - 64 с.

ЯРЕШКО

АНАТОЛІЙ ГРИГОРОВИЧ (29.10.1938)

– лікар-фтизіатр, доктор медичних наук, професор.

Проблемами туберкульозу почав цікавитися ще в студентські роки, коли працював фельдшером в Одеському протитуберкульозному госпіталі інвалідів вітчизняної війни. У 1962 р. закінчив Одеський медичний інститут. З 1970 року, після закінчення аспірантури і захисту кандидатської дисертації, працював завідувачем стаціонарного відділення Тарашанського міжрайонного протитуберкульозного диспансеру.

Із 1974 року його біографія пов'язана з Українською медичною стоматологічною академією, де він працює на посадах асистента, доцента, професора кафедри (курсу) фтизіатрії ВДНЗУ «УМСА». У 1990 р. захистив докторську дисертацію: «Клініко-патогенетичне обґрунтування корекції функціональних порушень наднирників та імунологічної реактивності як можливість удосконалення терапії туберкульозу легень». У 1994 році отримав звання професора. З 1986 по 2008 рік завідував кафедрою фтизіатрії. Атестований на вищу кваліфікаційну категорію з фтизіатрії.

Має понад 250 публікацій, 16 патентів на винахід, понад 60 рацпропозицій. Видав у співавторстві зі співробітниками кафедри 9 навчальних посібників із фтизіатрії для студентів медичного і стоматологічного факультетів.

Автор методичних розробок циклу лекцій для студентів 4 курсу медичних та стоматологічних факультетів українською та англійською мовами, розробок практичних занять і семінарів для лікарів-інтернів з фаху «Фтизіатрія і пульмонологія», та для інтернів нефтизіатричного профілю.

Наукова робота проф. Ярешка А. Г. була спрямована на розробку та удосконалення методів патогенетичної терапії туберкульозу. Його наукові розробки понад 30 років ефективно використовуються в протитуберкульозних закладах Полтави та області. Розроблені ним та втілені в практику методи інформаційно-хвильової терапії дозволяють підвищити ефективність лікування хворих на туберкульоз.

Сьогодні проф. Ярешко А. Г. веде активну науково-педагогічну і просвітницьку роботу з проблем туберкульозу, бере участь у підготовці молодих спеціалістів, керує виконанням дисертаційної роботи.

1. **Патогенетична терапія хворих** на туберкульоз легень : методичні рекомендації / укл. : Василь Михайлович Мельник, Анатолій Григорович Ярешко, Алла Кирилівна Вородюхіна ; установи-розробники : Ін-т фтизіатрії і пульмонології, УМСА ; АМНУ, МОЗУ, Ін-т фтизіатрії і пульмонології, УМСА. - К., 2003. - 18 с.
2. **Рационализаторские предложения в медицине** : аннотированный каталог / под ред. Б. В. Норейко, А. Г. Ярешко ; редсовет : В. А. Дельва и др. ; МЗ УССР, Полтавский медицинский стоматологический институт, Полтав. обл. совет ВОИР. - Полтава : Стат. упр. Полтав. обл., 1985. - 169 с.
3. **Туберкулез** : пособие к практическим занятиям для преподавателей и студентов медицинских вузов / Анатолий Григорьевич Ярешко, Николай Григорьевич Бойко, Алла Кирилловна Вородюхина, Марина Владимировна Кулиш ; под общ. ред. А. Г. Ярешко ; МЗУ, УМСА. - [изд. 3-е, доп.]. - Полтава : Полтавський літератор, 2011. - 222 с.
4. **Туберкульоз** : навчальний посібник для сімейних лікарів / [В'ячеслав Миколайович Ждан, Анатолій Григорович Ярешко, Євген Олексійович Воробйов та ін.]. - Полтава : Полтавський літератор, 2010. - 179 с.
5. **Туберкульоз** : посібник до практичних занять для викладачів і студентів мед. і педіатр. факультетів / [Анатолій Григорович Ярешко, Алла Кирилівна Вородюхіна, Віра Григорівна Бондаренко та ін.] ; МОЗ, УМСА. - Полтава : [Астроя], 2008. - 227 с.
6. **Фтизиатрия** : учебное пособие для преподавателей и студентов стоматологического факультета / [Анатолій Григорьевич Ярешко, Николай Григорьевич Бойко, Алла Кирилловна Вородюхина, Вера Григорьевна Бондаренко и др.] ; УМСА. - Полтава, 2009. - 95 с.
7. **Фтизиатрия** : учебное пособие для преподавателей и студентов стоматологического факультета / [Анатолій Григорьевич Ярешко, Николай Григорьевич Бойко, Алла Кирилловна Вородюхина, Вера

Григорьевна Бондаренко и др.] ; МОЗУ, УМСА. - [2-е изд., доп.] . - Полтава, 2010. - 96 с.

8. **Фтизіатрія** : посібник для викладачів і студентів стомат. факультетів / під ред. А. Г. Ярешка ; [Анатолій Григорович Ярешко, Микола Григорович Бойко, Алла Кирилівна Вородюхіна, Віра Григорівна Бондаренко та ін.] ; МОЗУ, УМСА, Кафедра фтизіатрії. - Полтава, 2009. - 95 с.
9. **Фтизіатрія. Спеціальність: 7.110101** Лікувальна справа. 6 рік навчання: довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 2: Актуальні проблеми фтизіатрії і пульмонології / укл. : М. Г. Бойко, А. Г. Ярешко, А. К. Вородюхіна, В. Г. Бондаренко, М. В. Куліш ; МОЗУ, УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2011. - 10 с.
10. **Фтизіатрія. Спеціальність: 7.110104** Педіатрія. 6 рік навчання: довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 2: Актуальні проблеми фтизіатрії і пульмонології / укл. : М. Г. Бойко, А. Г. Ярешко, А. К. Вородюхіна, В. Г. Бондаренко, М. В. Куліш ; МОЗ України, УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2011. - 11 с.

БОНДАРЕНКО ВІРА ГРИГОРІВНА

(14.06.1938)

– лікар-фтизіатр вищої кваліфікаційної категорії, кандидат медичних наук, доцент.

У 1964 році закінчила Харківський медичний інститут.

Працювала фтизіатром і завідуючою тубвідділенням у селі Лазірки Полтавської області. Навчалася у спецкліноординатурі з вивченням англійської мови на кафедрі фтизіатрії Київського медичного інституту.

У 1971 році захистила наукову роботу: «Віддалені результати після резекцій легень і пневмонектомій, проведених з приводу туберкульозу», у 1972 році одержала диплом кандидата медичних наук.

У 1972 році працювала фтизіатром у міському протитуберкульозно-му диспансері м. Полтави. На базі хірургічного відділення облтуб-диспансеру пропрацювала 24 роки.

У 1978 році – асистент, а з 1983 року – доцент кафедри фтизіатрії Полтавського медичного стоматологічного інституту (з 1994 року - ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»), де працює і сьогодні.

Бондаренко Віра Григорівна досвідчений лікар, педагог, вихователь. Поряд із педагогічною діяльністю консультує хворих у поліклінічному та диспансерному відділеннях. Загальний стаж роботи – 50 років, із них 35 років у рідному виші.

Відповідає за виховну роботу серед студентів. Займається методичною роботою кафедри: видано 7 методичних посібників до практичних занять для студентів VI, IV курсів медичного та стоматологічного факультетів українською та російською мовами, а також посібники для викладачів. Складає ситуаційні задачі, тести початкових, поточних та кінцевих рівнів. Має 76 наукових робіт.

1. **Туберкульоз** : посібник до практичних занять для викладачів і студентів мед. і педіатр. факультетів / [Анатолій Григорович Ярешко,

Алла Кирилівна Вородюхіна, Віра Григорівна Бондаренко та ін.] ; МОЗ, УМСА. - Полтава : [Астрая], 2008. - 227 с.

2. **Фтизіатрія** : посібник для викладачів і студентів стомат. факультетів / під ред. А. Г. Ярешка ; [Анатолій Григорович Ярешко, Микола Григорович Бойко, Алла Кирилівна Вородюхіна, Віра Григорівна Бондаренко та ін.] ; МОЗУ, УМСА, Кафедра фтизіатрії. - Полтава, 2009. - 95 с.
3. **Фтизиатрия** : учебное пособие для преподавателей и студентов стоматологического факультета / [Анатолій Григорьевич Ярешко, Николай Григорьевич Бойко, Алла Кириловна Вородюхина, Вера Григорьевна Бондаренко и др.] ; УМСА. - Полтава, 2009. - 95 с.
4. **Фтизиатрия** : учебное пособие для преподавателей и студентов стоматологического факультета / [Анатолій Григорьевич Ярешко, Николай Григорьевич Бойко, Алла Кириловна Вородюхина, Вера Григорьевна Бондаренко и др.] ; МОЗУ, УМСА. - [2-е изд., доп.]. - Полтава, 2010. - 96 с.
5. **Фтизіатрія. Спеціальність: 7.110101** Лікувальна справа. 6 рік навчання: довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Модуль 2: Актуальні проблеми фтизіатрії і пульмонології / уклад. : М. Г. Бойко, А. Г. Ярешко, А. К. Вородюхіна, В. Г. Бондаренко, М. В. Куліш ; МОЗУ, УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2011. - 10 с.

ПИЛИПЧЕНКО

ВАЛЕНТИНА ІВАНІВНА (21.01.1943)

– кандидат біологічних наук, доцент, старший викладач кафедри медичної інформатики і медичної та біологічної фізики.

У 1997 році захистила кандидатську дисертацію: «Перекисне окислення, антиоксидантний захист і мітотичний режим клітин печінки при дії лазерного і гамма-опромінення на організм експериментальних тварин». Автор 78 друкованих праць, 3 підручників із медичної і біологічної фізики, 11 рацпропозицій. Нагороджена почесною грамотою Міністерства Охорони Здоров'я, Відмінник охорони здоров'я, до 2010 року працювала заступником голови профсоюзної організації академії.

1. **Лабораторний практикум з біофізики для студентів I курсу медичного та стоматологічного факультетів / Володимир Іванович Доценко, Василь Григорович Лазарович, Валентина Іванівна Пилипченко, Олена Миколаївна Чайка ; МОЗ України, УМСА, Кафедра біофізики, інформатики та медичної апаратури. - Полтава : АСМІ, 2004, 2005. - 191 с.**
2. **Лабораторний практикум з біофізики для студентів I курсу медичного та стоматологічного факультету / Володимир Іванович Доценко, Василь Григорович Лазарович, Валентина Іванівна Пилипченко, Олена Миколаївна Чайка ; МОЗ України, УМСА, Кафедра біофізики, інформатики та медичної апаратури. - Полтава, 2000, 2002, 2003. - 167 с.**
3. **Лабораторний практикум по біофізиці для студентів I курсу медичного та стоматологічного факультету / Володимир Іванович Доценко, Василь Григорович Лазарович, Валентина Іванівна Пилипченко ; УМСА, Кафедра біофізики, інформатики та медичної апаратури. - Полтава, 2000. - 185 с.**

4. **Медична і біологічна фізика** : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Спеціальність: 7.110106 Стоматологія / уклад. : Володимир Іванович Доценко, Валентина Іванівна Пилипченко, Олена Вікторівна Сілкова ; МОЗУ, УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2010. - 12 с.
5. **Пилипченко Валентина Іванівна** Медицинская и биологическая физика : учеб. пособие для студ. иностран. факультета / Валентина Іванівна Пилипченко ; МОЗ України, УМСА. - Полтава, 2005. - 261 с.
6. **Пилипченко Валентина Іванівна** Біофізика. Електричні властивості біологічних тканин, взаємодія електромагнітного поля з біологічними тканинами: навчально-методичний посібник для студентів медичного та стоматологічного факультетів / Валентина Іванівна Пилипченко ; УМСА, Кафедра медичної інформатики і медичної та біологічної фізики. - Полтава, 2012. - 22 с. : табл.
7. **Пилипченко Валентина Іванівна** Використання елементів вищої математики в медико-біологічних дослідженнях : навчальний посібник для студ. мед. вузів / Валентина Іванівна Пилипченко ; МОЗ України, УМСА, Кафедра біофізики, інформатики та медичної апаратури. - Полтава, 2000. - 70 с.
8. **Пилипченко Валентина Іванівна** Використання елементів вищої математики в медико-біологічних дослідженнях : навчальний посібник / Валентина Іванівна Пилипченко ; МОЗ України, ЦМК, УМСА. - Полтава : АСМІ, 2005. - 68 с.

НІКОЛІШИН

АНАТОЛІЙ КАРЛОВИЧ (27.04.1943)

- доктор медичних наук, професор.

Із 1970 року і по сьогодні працює в Українській медичній стоматологічній академії. Спочатку на посаді асистента, доцента, у 1990 році обраний за конкурсом на посаду завідувача кафедри терапевтичної стоматології. Доктор медичних наук з 1990 року. Вчений ступінь присуджено за результатами захисту дисертації: «Флюороз зубів (клиническое и патогенетическое исследование)» на спеціалізованій Раді Московського медичного стоматологічного інституту. З 1992 року затверджений у вченому званні професора.

Ніколішин А. К. є автором 226 наукових та навчально-методичних робіт, з них 91 наукових статей, підручника з терапевтичної стоматології, бібліографічного покажчика, 8 монографій, 15 патентів, 14 учбових посібників, програми з терапевтичної стоматології для студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації, методичних вказівок.

1. **Болезни пародонта** : методические указания для самостоятельной работы студентов. Ч. I / [сост. П. Т. Максименко, А. К. Николишин, Д. Е. Киндий и др.] ; отв. за вып. Н. С. Скрипников ; Полтавский государственный медицинский институт, Кафедра госпитальной терапевтической стоматологии. - Полтава, 1991. - 44 с.
2. **Болезни пародонта** : методические указания для самостоятельной работы студентов. Ч. II / [сост. П. Т. Максименко, А. К. Николишин, Д. Е. Киндий и др.] ; отв. за вып. Н. С. Скрипников ; Полтавский государственный медицинский институт, Кафедра госпитальной терапевтической стоматологии. - Полтава, 1991. - 84 с.
3. **Збірник тестів** з контролю знань для підготовки до ліцензійного іспиту / [Анатолій Карлович Ніколішин, Тетяна Олексіївна Петру-шанко, Данило Єфремович Кіндій та ін.] ; УМСА, Кафедра терапевтичної стоматології. - Полтава, 2006. - 68 с.

4. **История стоматологии** : IV Всероссийская конференция с международным участием: Чтения, посвященные памяти профессора Г. Н. Троянского : доклады и тезисы / Московский государственный медико-стоматологический университет, Кафедра истории медицины. - М. : РИО МГМСУ, 2010. - 232 с.
5. **Методичні вказівки для самостійної роботи англomовних студентів з терапевтичної стоматології для студентів IV курсу стоматологічного факультету: Захворювання пародонту** / Анатолій Карлович Ніколишин, Станіслав Ігоревич Геранін, Н. І. Белікова, Т. І. Бублій ; УМСА, Кафедра терапевтичної стоматології. - Полтава : РВВ УМСА, 2008. - 128 с.
6. **Николишин Анатолий Карлович Восстановление (реставрация) и пломбирование зубов современными материалами и технологиями** / Анатолий Карлович Николишин. - Полтава, 2001. - 176 с.
7. **Николишин Анатолий Карлович Производственная практика по терапевтической стоматологии: методическое пособие для студентов стоматологических факультетов высших медицинских учебных заведений IV уровня аккредитации** / Анатолий Карлович Николишин, Наталия Николаевна Иленко, Элла Вячеславовна Николишина ; УМСА. - Полтава : Укрпромторгсервис, 2009. - 100 с.
8. **Николишин Анатолий Карлович Современная эндодонтия практического врача** / Анатолий Карлович Николишин. - [4-е изд., перераб. и доп.]. - Полтава : Дивосвіт, 2007. - 236 с.
9. **Николишин Анатолий Карлович Современная эндодонтия практического врача** / Анатолий Карлович Николишин. - [3-е изд., перераб. и доп.]. - Полтава, 2003. - 208 с.
10. **Николишин Анатолий Карлович Современная эндодонтия практического врача** / Анатолий Карлович Николишин. - [2-е изд., перераб и доп.]. - Полтава, 1998. - 155 с.
11. **Николишин Анатолий Карлович Современная эндодонтия практического врача** / Анатолий Карлович Николишин ; МОЗ Украины, УМСА, Кафедра терапевт. стоматологии. - Полтава, 1997. - 112 с.

12. **Николишин Анатолий Карлович** Современные композиционные материалы : учебное пособие / Анатолий Карлович Николишин ; УМСА, Кафедра терапевтической стоматологии. - Полтава, 1996. – 56 с.
13. **Николишин Анатолий Карлович** Флюороз зубов. Ч. 1: Биология тканей зуба при фтористой интоксикации / Анатолий Карлович Николишин ; МОЗ Украины, УМСА, Кафедра терапевтической стоматологии. - Полтава, 1995. - 69 с.
14. **Николишин Анатолий Карлович** Флюороз зубов. Ч. 2: Клиника, диагностика, лечение и профилактика / Анатолий Карлович Николишин ; МЗ Украины, УМСА, Кафедра терапевтической стоматологии. - Полтава, 1995. - 74 с.
15. **Ніколішин Анатолій Карлович** Виробнича практика з терапевтичної стоматології : методичний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / Анатолій Карлович Ніколішин, Наталія Миколаївна Іленко, Елла В'ячеславівна Ніколішина ; УМСА. - Полтава : Укрпромторгсервіс, 2009. - 96 с.
16. **Ніколішин Анатолій Карлович** Флюороз зубів : навчальний посібник для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / Анатолій Карлович Ніколішин ; МОЗ України, ЦМК, УМСА. - Полтава, 1999. - 135 с.
17. **Производственная практика по** терапевтической стоматологии: метод. пособие для иностранных студентов / [сост. Виталий Филиппович Василенко, Анатолий Карлович Николишин, Даниил Ефремович Киндий, Татьяна Алексеевна Петрушанко и др.] ; УМСА, Кафедра терапевтической стоматологии. - Полтава, 1998. - 72 с.
18. **Терапевтична стоматологія** : навчально-методичний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / [Анатолій Карлович Ніколішин, Тетяна Олексіївна Петрушанко, Наталія Миколаївна Іленко та ін.] ; УМСА, Кафедра терапевтичної стоматології. - Полтава : Укрпромторгсервіс, 2010. - 110 с.

19. **Терапевтична стоматологія** : [у 2-х томах] : підручник для студ. стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / за ред. А. К. Ніколішина ; [Анатолій Карлович Ніколішин, В'ячеслав Миколайович Ждан, А. В. Борисенко та ін.] ; МОЗ, ЦМК, УМСА. - [вид. 2-ге]. - Полтава : Дивосвіт, 2007 - .- Т. 1. - 2007. - 390 с.
20. **Терапевтична стоматологія** : підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації] / за ред. А. К. Ніколішина ; [Анатолій Карлович Ніколішин, В'ячеслав Миколайович Ждан, Анатолій Васильович Борисенко та ін.] ; МОЗУ, УМСА. - [вид. 2-ге, виправ. і доп.]. - Вінниця : Нова книга, 2012. - 679 с.
21. **Хвороби слизової оболонки** порожнини рота : навчальний посібник для самостійної роботи студентів та субординаторів / Анатолій Карлович Ніколішин, Павло Тихонович Максименко, Дмитро Єфремович Кіндій, Раїса Іванівна Аніщенко ; МОЗ України, ЦМК, ПДМСІ, Каф. терапевтичної стоматології, фізіотерапії та ВТС. - Полтава, 1994. - 158 с.
22. **Practical guide. Methodical** recommendations for doctors practice at IV course. Therapeutic Dentistry / A. K. Nikolishin, N. N. Ilenko, E. V. Nikolishina, S. I. Geranin ; Ministry of Healthcare of Ukraine, Ukrainian Medical Stomatological Academy. - Poltava, 2010. - 91 p.

ПОТЯЖЕНКО

МАКСИМ МАКАРОВИЧ (13.06.1943)

– лікар вищої категорії, доктор медичних наук, професор, голова апробаційної ради №1 академії по захисту докторських та кандидатських дисертаційних робіт, голова циклової методичної комісії кафедр медичного профілю факультету після-дипломної освіти.

Закінчив Київський ордена Трудового Червоного Прапора медичний інститут ім. О. О. Богомольця за спеціальністю «Лікувальна справа» (1971 р.).

Первинну спеціалізацію (інтернатуру) по терапії пройшов на базі Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М. В. Скліфосовського.

Із 1972 р. по 1975 рік – завідувач відділенням екстренної та планово-консультативної медичної допомоги Полтавської обласної лікарні. З жовтня 1975 року працює в УМСА на різних посадах.

У 1980 році захистив кандидатську дисертацію, у 1984 році отримав вчене звання доцента. У 1993 році захистив докторську дисертацію: «Рефрактерність до медикаментозної терапії у хворих ішемічною хворобою серця з екзогенно-конституційним ожирінням та шляхи їх подолання», професор з 1995 року.

Завідував кафедрою післядипломної освіти лікарів-інтернів (перша кафедра інтернатури лікувального факультету) протягом 15 років (1993-2008 рр.).

Автор 400 наукових та навчально-методичних робіт, серед яких 8 навчальних посібників та 1 підручник, 5 патентів. Науковий напрямок: вивчення особливостей перебігу серцево-судинної патології у поєднанні з ожирінням. Під керівництвом професора Потяженка М.М. захищено 3 кандидатські дисертаційні роботи. Нагороджувався дипломами та грамотами міністерства освіти та МОЗ України, «Відмінник освіти України» (1998 р.), «Відмінник охорони здоров'я». Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (1998 р.); нагороджений знаком МОЗ СРСР «Отличник здравоохранения» (1989 р.).

Громадська робота проф. Потяженка М. М.

- З 1983 по 1988 рр. Секретар партбюро лікувального факультету;
- З 1991 по 1993 рр. Замісник декана лікувального факультету з інтернатури;
- З 1994 по 1995 рр. Проректор з навчальної роботи;
- З 2001 по 2003 рр. Декан факультету по підготовці іноземних студентів;
- З 1991 по цей час Член Вченої ради академії, член Вченої ради факультету іноземних студентів та післядипл. освіти;
- З 2004 по сьогодні Голова циклової методичної комісії факультету післядипломної освіти;
- З 2003 по сьогодні Голова апробаційної ради №1 по захисту дисертаційних робіт;
- З 1996 по 2003 рр. Голова обласного товариства терапевтів.

1. **Військово-спеціальна терапія** : навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Ігор Миколайович Скрипник, Максим Макарович Потяженко, К. В. Шепітько ; МОНУ, МОЗУ, ЦМК, УМСА. - Полтава : Полімет, 2011. - 251 с.
2. **Внутрішні хвороби** : посібник для студентів і лікарів-інтернів мед. факультетів вищих мед. навч. закладів / Людмила Єгорівна Бобирьова, Ігор Миколайович Скрипник, Максим Макарович Потяженко, Лідія Дмитрівна Коровіна. - К. : Здоров'я, 1998. - 439 с.
3. **Клінічна гепатологія** : навчальний посібник / [Максим Макарович Потяженко, Ігор Миколайович Скрипник, Тетяна Вікторівна Мельник та ін.] ; МОЗ, ЦМК, УМСА. - Полтава : Дивосвіт, 2007. - 423 с.
4. **Потяженко Максим Макарович** Робочі класифікації, алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги в ревматології: навчальний посібник для лікарів-інтернів, аспірантів, магістрантів і клінічних ординаторів / Максим Макарович Потяженко, Ніна Людвігівна Соколюк, Сергій Олександрович Гаєвський ; УМСА. - Полтава : АСМІ, 2003. - 133 с.
5. **Потяженко Максим Макарович** Робочі класифікації, алгоритми обстеження та надання невідкладної допомоги в пульмонології і нефрології : навчальний посібник для лікарів-інтернів / Максим Макарович Потяженко, Ніна Людвігівна Соколюк ; МОЗ України, ЦМК, УМСА. - Полтава, 1998. - 120 с.

БОРИСОВА
ЗІНАЇДА ОЛЕКСІЇВНА
(30.09.1943)

– кандидат медичних наук, доцент.

У 1986 році закінчила медичний факультет Полтавського державного медичного стоматологічного інституту. З 1989 року – асистент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими, Української медичної стоматологічної академії. У 1992 році захистила кандидатську дисертацію : «Распространенность и особенности течения хронического бронхита у лиц пожилого и старческого возраста». З 1994 року – доцент кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими загальної практики (сімейної медицини) Української медичної стоматологічної академії.

Борисова З. О. – здібний організатор, людина відповідальна, напо-леглива і працелюбна, понад 30 років очолює профспілковий комітет академії.

Указом Президента України за заслуги у розвитку охорони здоров'я, впровадження нових методів діагностики, лікування, високий професіоналізм у 1999 р. їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник охорони здоров'я України».

2. **Клініка та діагностика захворювань органів кровообігу** : навч. посіб. для студ. II-VI курсів мед. фак-тів і лікарів-інтернів / Олена Михайлівна Ковальова, Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров, Зінаїда Олексіївна Борисова ; МОЗ, ЦМК, УМСА, ХДМУ. - Полтава : АСМІ, 2004. - 284 с.
3. **Лабораторні та інструментальні методи дослідження внутрішніх органів у питаннях і відповідях** : навч. посіб. для студентів третього курсу медичного факультету / Євген Євгенович Петров, Юрій Миронович Гольденберг, Зінаїда Олексіївна Борисова ; УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими. - Полтава : Техсервіс, 2009. - 100 с.

4. **Лабораторні та інструментальні методи обстеження** в нефрології : метод. посіб. для студентів мед. факультетів та лікарів / Ю. М. Гольденберг, Є. Є. Петров, З. О. Борисова ; МОЗ, УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими. - Полтава : АСМІ, 2003. - 180 с.
5. **Лабораторні та інструментальні методи обстеження** хворих з ендокринною патологією : метод. посіб. для студентів мед. факультетів та лікарів / Ю. М. Гольденберг, З. О. Борисова, С. І. Треумова, Є. Є. Петров ; МОЗ, ЦМК, УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими. - Полтава, 2002. - 109 с.
6. **Методи обстеження та основні синдроми** при захворюванні нирок : навч. посіб. для студентів медичного факультету та лікарів / Ю. М. Гольденберг, Є. Є. Петров, З. О. Борисова, Т. В. Настрога ; УМСА. - Полтава : Техсервіс, 2010. - 171 с.
7. **Організація і проведення виробничої практики** по загальному догляду за хворими : метод. рекомендації для викладачів і студентів II курсу мед. факультету / [Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров, Зінаїда Олексіївна Борисова та ін.] ; відп. за вип. В. М. Ждан ; МОЗУ, УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими. - Полтава : Техсервіс, 2007. - 22 с.
8. **Спільна робота ректорату, профкому, ради ветеранів академії** по соціальному захисту ветеранів та їх участі у військово-патріотичному вихованні студентської молоді / [Микола Сергійович Скрипніков, Наталія Петрівна Ставицька, Євген Олексійович Воробйов, Зінаїда Олексіївна Борисова та ін.] ; УМСА, МОЗ України, МОН України. - Полтава : РВВ УМСА, 2002. - 40 с.
9. **Схема клінічного обстеження хворого** з пропедевтики внутрішніх хвороб і написання історії хвороби : метод. рекомен. для студентів II-III курсів мед. факультетів / [Ю. М. Гольденберг, І. В. Редчиць, З. О. Борисова та ін.] ; УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими. - Полтава : РВВ УМСА, 1998. - 48 с.
10. **Українська медична стоматологічна академія. 1921-2001.** Історико-публіцистичний нарис / гол. ред. Микола Сергійович Скрипніков ; [кол. авт. : Зінаїда Олексіївна Борисова, Євген Олексійович Воробйов, Ніна Аркадіївна Германчук, Ніна Юхимівна Пилипенко та ін.] ; МОЗ України. - Полтава : Дивосвіт, 2001. - 325 с.

ШЕЛЕШКО

ПЕТРО ВЕНЕДИКТОВИЧ (01.06.1943)

– лікар-онкохірург вищої категорії, доктор медичних наук, професор (MD, PhD, Prof., e-mail: poltavaonco@i.ua).

У 1967 році закінчив Архангельський державний медичний інститут за спеціальністю «Лікувальна справа».

Захистив кандидатську дисертацію: «Некоторые особенности перехода в рак предраковых состояний кожи» (1973 р.). Захистив докторську дисертацію: «Возможности улучшения функциональных результатов хирургического лечения предрака и рака желудка с помощью новых методик еюнопластики и арефлюксных анастомозов» (1992 р.).

Завідував хірургічним відділенням Полтавського обласного клінічного онкологічного диспансеру (1977-1987 рр.), завідував кафедрою онкології ВДНЗУ «УМСА» (1987-1997 рр.). Науково-педагогічний стаж – 30 років. Автор 90 наукових праць, у тому числі 9 винаходів. Основне коло наукових та клінічних інтересів - онкохірургія грудної та черевної порожнини, гнійна хірургічна інфекція, організація онкологічної допомоги.

1. **Методичні рекомендації для лікарів** загальнолікувальної мережі, сімейних лікарів та інтернів / [В. М. Ждан, П. В. Шелешко, В. П. Баштан та ін.]. - Полтава, 2007. - 16 с.
2. **Онкологія** / за ред. В. П. Баштана, А. Л. Одабаш'яна, П. В. Шелешка. – Тернополь : Укрмедкнига, 2003. - 316 с.
3. **Онкологія** : програма для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / [М. С. Скрипніков, В. П. Баштан, П. В. Шелешко та ін.]. - Київ, 1999. - 17 с.
4. **Онкологія сімейного лекаря** / В. М. Ждан, П. В. Шелешко, В. П. Баштан. - Полтава, 2005. - 100 с.
5. **Передпухлинні захворювання порожнини рота, нижньої губи, щелепи обличчя** / В. М. Ждан, П. В. Шелешко, В. П. Баштан. - Полтава, 2009. - 179 с.
6. **Шелешко П. В.** Хирургическое лечение предрака и рака желудка - профилактика ранних послеоперационных осложнений и пострезакционных нарушений : метод. пособие / П. В. Шелешко, Г. Ф. Артюх. - Полтава, 1989. - 26 с.

КАТЕРЕНЧУК
ІВАН ПЕТРОВИЧ
(08.08.1948)

– лікар-кардіолог вищої кваліфікаційної категорії, доктор медичних наук, про-фесор, завідувач кафедри внутрішньої медицини №2 з професійними хворобами.

У 1974 році закінчив медичний фа-культет Чернівецького державного медич-ного інституту (зараз Буковинський державний медичний університет). Після закінчення інституту з 1974 по 1977 рр. - аспірант, а з 1977 по 1980 рр. - асистент кафедри фізіології людини Чернівецького державного медичного інституту. З 1980 р. - асистент, з 1985 р. - доцент, з 1991 р. - завідувач кафедри госпітальної терапії з професійними хворобами ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія».

У 1977 році захистив кандидатську дисертацію: «Влияние миндалевидных ядер на яичники и их чувствительность к гонадотропным гормонам». У 1996 році захистив докторську дисертацію: «Ефективність поєднаної загальної і місцевої фармако- і фітотерапії в лікуванні і профілактиці виразкової хвороби дванадцятипалої кишки». Доктор медичних наук із 1996 р., професор кафедри госпітальної терапії з 1997 р. Автор понад 300 наукових і навчально-методичних праць.

Голова Полтавського відділення асоціації кардіологів України, голова Полтавського обласного антигіпертензивного клубу, член президії Української гастроентерологічної асоціації, член Українського панкреатологічного клубу, член німецької асоціації «Gastroliga».

1. **Катеренчук Іван Петрович** Артеріальна гіпертензія у хворих на цукровий діабет : посібник для студентів ВМЗ IV рівня та лікарів-інтернів / Іван Петрович Катеренчук. - Київ, 2005. - 164 с.
2. **Катеренчук Іван Петрович** Артралгія і артрити. Діагностика і лікування при ревматичних захворюваннях / Іван Петрович Катеренчук, В'ячеслав Миколайович Ждан. - К., 2007. - 128 с.

3. **Катеренчук Іван Петрович** Диференційний діагноз болю у животі у практиці терапевта : навчально-метод. посібник для студ. вищих мед. навч. закладів III - IV рівнів акредитації / Іван Петрович Катеренчук, Ольга Олексіївна Гуцаленко. - К. : Книга плюс, 2003. - 106 с.
4. **Катеренчук Іван Петрович** Діагностика і принципи лікування гастроентерологічних захворювань : навч. посібник для студ. та лікарів-інтернів / Іван Петрович Катеренчук. - Полтава, 1999. - 124 с.
5. **Катеренчук Іван Петрович** Діагностика і принципи лікування гастроентерологічних захворювань : посібник для студентів та лікарів / Іван Петрович Катеренчук. - [вид. 2-ге, виправл. і доп.]. - Полтава, 2005. - 152 с.
6. **Катеренчук Іван Петрович** Єрмалінський Олександр Федорович : біографічне видання / Іван Петрович Катеренчук, Микола Сергійович Скрипніков ; УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2003. - 56 с.
7. **Катеренчук Іван Петрович** Кроки до нормального артеріального тиску / І. П. Катеренчук, О. А. Ровда. - К., 2004. - 39 с.
8. **Катеренчук Іван Петрович** Кроки до та від інфаркту міокарда (поради тим, хто переніс інфаркт міокарда і тим, хто хоче його уникнути) / Іван Петрович Катеренчук. - К., 2010. - 71 с.
9. **Катеренчук Іван Петрович** Нирки: здорові, хворі, штучні, трансплантовані / І. П. Катеренчук, О. В. Лукашевич. - К., 2010. - 57 с.
10. **Катеренчук Іван Петрович** Хронічна хвороба нирок : навчальний посібник [для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / Іван Петрович Катеренчук, Тетяна Іванівна Ярмола ; МОЗУ, УМСА. - Полтава, 2012. - 148 с.
11. **Ревматичні захворювання**: діагностика, диференційний діагноз, лікування / В. М. Ждан, І. П. Катеренчук, Л. А. Ткаченко. - Полтава : Полтавський літератор, 2004. - 140 с.
12. **Katerenchuk Iwan** Kształcenie medyczne w epoce jutra w szerokim ujeciu / Iwan Katerenchuk, Anatol Swiecicki // V Swiatowy kongres polonii medycznej. - Katowice, 2003. - 32 p.

ДЕВ'ЯТКІНА
ТЕТЯНА ОЛЕКСІЇВНА (15.05.1948)

– доктор медичних наук, професор.

У 1979 році захистила канди-датську дисертацію: «Вплив антиок-сидантів (іонолу і селеніту натрію) на розвиток експериментального атеро-склерозу». У 1990 році - докторську дисертацію: «Антиоксидантна система при стресі і пошук нових антистресорних засобів».

Професор Т. О. Дев'яткіна – науковий співробітник Державного фармакологічного центру МОЗ України, член двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій.

Науково-педагогічний стаж – 32 роки.

Вона є авторкою понад 200 наукових робіт, співавторкою монографії, підручників з фармакології, понад 15 навчальних посібників і методичних вказівок. Під її керівництвом виконано 1 докторську та 6 кандидатських дисертацій.

1. **Девяткина Татьяна Алексеевна** Ноотропы и система крови в условиях стресса / Т. А. Девяткина, Е. М. Важничая. - Полтава : Полимет, 2002. - 158 с.
2. **Довідник для студента** з вивчення дисципліни "Фармакологія" (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / укл. : В. М. Бобирьов, Т. О. Дев'яткіна, Е. Г. Колот ; МОЗ, УМСА. - Полтава, 2007. - 24 с.
3. **Загальна рецептура** : методичні вказівки до лабораторних занять з фармакології студентів медичного та стоматологічного факультетів з англomовною формою навчання / О. М. Важнича, Т. О. Дев'яткіна, В. М. Христюк ; УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. = General prescription : operating instructions to laboratory lessons on Pharmacology for English-speaking students of medical and stomatological faculties / Ye. M. Vaznichaya, T. A. Devyatkina, V. N. Khristyuk ; Ukrainian Medical Stomatological Academy, Chair of Experimental and Clinical Pharmacology. - Полтава, 2008. - 32 с.
4. **Загальна фармакологія. Засоби, що діють на нервову систему.** (Модуль I) : метод. вказівки до лабораторних занять з фармакології для

студентів мед. фак. з англомов. формою навчання / Олена Митрофанівна Важнича, Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Вадим Миколайович Христюк ; УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. = General pharmacology. Drugs acting on nervous system (Module I) : operating instructions to laboratory lessons on Pharmacology for English-speaking students of medical faculty / Ye. M. Vaznichaya, T. A. Devyatkina, V. N. Khristyuk ; Medical Stomatological Academy, Chair of Experimental and Clinical Pharmacology. - Полтава, 2009. - 144 с.

5. **Заключний іспит з фармакології** : методичні вказівки для підготовки до іспиту з фармакології для студентів стомат. фак. з англомов. формою навчання / Олена Митрофанівна Важнича, Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Вадим Миколайович Христюк ; УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. = Final examination on pharmacology : Operating instructions to final examination on Pharmacology for English-speaking students of stomatological faculty / Ye. M. Vaznichaya, T. A. Devyatkina, V. N. Khristyuk ; Ukrainian Medical Stomatological Academy, Chair of Experimental and Clinical Pharmacology. - Полтава, 2009. - 59 с.
6. **Засоби, що впливають на обмін речовин** : методичні вказівки до лабораторних занять з фармакології для студентів стоматологічного факультету з англомовною формою навчання / Олена Митрофанівна Важнича, Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Вадим Миколайович Христюк ; УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. = Drugs acting on metabolism : Operating instructions to laboratory lessons on Pharmacology for English-speaking students of stomatological faculty / Ye. M. Vaznichaya, T. A. Devyatkina, V. N. Khristyuk ; Medical Stomatological Academy, Chair of Experimental and Clinical Pharmacology. - Полтава, 2008. - 64 с.
7. **Засоби, що впливають на серцево-судинну систему** : методичні вказівки до лабораторних занять з фармакології для студентів стомат. фак. з англомов. формою навчання / Олена Митрофанівна Важнича, Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Вадим Миколайович Христюк ; УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. = Drugs acting on cardio-vascular system : Operating instructions to laboratory lessons on Pharmacology for English-speaking students of stomatological faculty / Ye. M. Vaznichaya, T. A. Devyatkina, V. N. Khristyuk ; Ukrainian Medical Stomatological Academy, Chair of Experimental and Clinical Pharmacology. - Полтава, 2009. - 66 с.

8. **Засоби, що впливають на тканинний обмін** : методичні рекомендації для аудиторної та позааудиторної роботи студентів медичного і стоматологічного факультетів / уклад. : Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Олена Митрофанівна Важнича ; МОЗУ, ЦМК, УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. - Полтава, 2002. - 95 с.
9. **Использование антиоксидантов в профилактике и терапии хронической возрастной патологии** : методические рекомендации / учреждение-разработчик : Полтавский медицинский стоматологический институт ; учреждение-соисполнитель : Тернопольский медицинский институт ; [сост. : О. Н. Воскресенский, В. П. Мищенко, Н. П. Скакун, Т. А. Девяткина и др.] ; МЗ УССР. - Полтава, 1987. - 21 с.
10. **Медицинская рецептура** : пособие для преподавателей и студентов иностранных факультетов / сост. : Татьяна Алексеевна Девяткина, Элина Георгиевна Колот, Руслан Владимирович Луценко ; под ред. Т. А. Девяткиной; УМСА. - [3-е изд.]. - Полтава, 2011. - 118 с.
11. **Медицинская рецептура** : пособие для преподавателей и студентов иностранных факультетов / сост. : Татьяна Алексеевна Девяткина, Элина Георгиевна Колот, Руслан Владимирович Луценко ; под ред. Т. А. Девяткиной; УМСА. - [4-е изд.]. - Полтава : Укрпромторгсервіс, 2011. - 120 с.
12. **Медична рецептура** : навчальний посібник / уклад. : Т. О. Дев'яткіна, Е. Г. Колот, Р. В. Луценко ; під ред. Т. О. Дев'яткіної ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. - [2-е вид., перероб. і доп.]. - Полтава, 2008. - 131 с.
13. **Медична рецептура** : посібник для викл. та студ. / уклад. : Т. О. Дев'яткіна, Е. Г. Коваленко ; за ред. Т. О. Дев'яткіної ; УМСА. - Полтава, 1999. - 96 с.
14. **Методичні вказівки для аудиторної та доаудиторної самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять Модуля № 2. Фармакологія засобів, що впливають на функцію органів та систем. Гормональні, вітамінні, протизапальні, протиалергічні, імунотропні та ферментні лікарські засоби ; Модуля № 3. Фармакологія протиі-мікробних, протівірусних, протигрибкових, протипаразитарних, протипухлинних лікарських засобів. Препарати кислот, лугів та солей лужноземельних металів. Принципи лікування гострих отруєнь / [Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Еліна Георгіївна Колот, С. Ю. Чечотіна та ін.] ; МОЗ України, УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. - Полтава, 2011. - 164 с.**

15. **Протимікробні та протипаразитарні засоби** : методичні вказівки до лабораторних занять з фармакології для студентів стоматологічного факультету з англomовною формою навчання / Олена Митрофанівна Важнича, Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Вадим Миколайович Христюк ; УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. - Полтава : РВВ УМСА, 2010. - 96 с.
16. **Протимікробні, противірусні та протипротозойні засоби** : методичний посібник для аудиторної та позааудиторної роботи студентів мед. і стомат. фак. / уклад. : Т. О. Дев'яткіна, Е. Г. Колот, О. М. Важнича, С. Ю. Чечотіна ; МОЗ України, ЦМК, УМСА, Кафедра експериментальної та клінічної фармакології. – Полтава : Астрей, 2006. - 155 с.
17. **Фармакологія** : підручник для студ. мед. фак. вищ. мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / за ред. І. С. Чекмана ; [Іван Сергійович Чекман, Надія Олександрівна Горчакова, Лідія Іванівна Казак, Тетяна Олексіївна Дев'яткіна та ін.]. - [2-ге вид.]. - Вінниця : Нова Книга, 2011. - 783 с.: ил. - Бібліогр.: с. 761. - Предм. покажч. термінів: с. 762-770. - Покажчик препаратів: с. 771-783.
18. **Фармакологія** : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Спеціальність: 7.110106 Стоматологія / уклад. : Віктор Миколайович Бобирьов, Тетяна Олексіївна Дев'яткіна, Еліна Георгіївна Колот ; УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2011. - 27 с.
19. **Bases of Bioethics and Biosafety** : Study guide for students of higher medical educational establishments / V. M. Bobyrov, O. M. Vazhnicha, T. O. Devyatkina. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2012. - 246 p.
20. **Pharmacology** : textbook for students of medical higher educational establishments [of the 4th level of accreditation with english as the language of instruction] / V. M. Bobyrov, T. O. Devyatkina, O. M. Vazhnicha, V. M. Khristyuk ; The ministry of health care of Ukraine, Ukrainian Medical Stomatological Academy. - [2th. ed., updat.]. - Vinnytsya : Nova Knyha publishers, 2012. - 517 p.: il.

ІЩЕЙКІНА

ЛЮБОВ КОСТЯНТИНІВНА (22.12.1948)

– старший викладач кафедри медичної, біологічної та біоорганічної хімії.

У 1972 році закінчила хімічний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. У 1986 році закінчила аспірантуру при Інституті колоїдної хімії і хімії води Академії наук СРСР. З 1972 р. - викладач кафедри загальної хімії. Відповідальна за роботу з іноземними студентами (1992-2000 рр.). ФПК у м. Києві (2004 р.). ФПК у м. Полтаві (2009 р.). Опубліковано 15 науково-методичних праць.

1. **Медична хімія** : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / [В. О. Стороженко, Л. К. Іщейкіна, С. В. Харченко та ін.] ; МОЗУ, ЦМК, УМСА, Кафедра медичної, біологічної і біоорганічної хімії. - Полтава, 2011. - 140 с.
2. **Методичні вказівки для самостійної роботи з біоорганічної, фізичної та колоїдної хімії для студентів 1 курсу стоматологічного факультету** / В. О. Стороженко, Л. К. Іщейкіна, В. Ю. Цубер, Н. В. Сизоненко ; УМСА, Кафедра медичної, біологічної і біоорганічної хімії = Methodical instructions for self-preparatory work of first-year students of the dentistry faculty in bioinorganic, physical and colloidal chemistry / V. O. Storozhenko, L. K. Ischeikyna, V. Y. Tsuber, N. V. Syzonenko ; Ukrainian Medical Stomatological Academy. Department of medical, biological and bioorganic chemistry. - Полтава, 2007. - 115 с.
3. **Методичні вказівки до самостійної роботи з медичної хімії для студентів 1 курсу медичного факультету** / В. О. Стороженко, Л. К. Іщейкіна, В. Ю. Цубер, Н. В. Сизоненко ; УМСА, Кафедра медичної, біологічної і біоорганічної хімії = Methodical instructions for self-preparatory work of first-year students of the medicinal faculty in medicinal chemistry / V. O. Storozhenko, L. K. Ischeikyna, V. Y. Tsuber, N. V. Syzonenko ; Ukrainian Medical Stomatological Academy. - Полтава, 2008. - 111 с.
4. **Теорія розчинів. Електродні процеси та електрохімічні методи дослідження у фізіології та медицині : методичні вказівки до лабораторно-практичних занять з фізичної хімії для студ. I курсу мед. та стомат. факультетів** / В. О. Стороженко, М. Я. Червіц, Л. К. Іщейкіна,

Н. В. Сизоненко ; УМСА, Курс біонеорганічної, фізичної, колоїдної та біоорганічної хімії . - Полтава, 2001. - 96 с.

5. **Теоретичні основи біоенергетики.** Фізико-хімічні основи кінетики біохімічних реакцій : методичні рекомендації до лабораторно-практичних занять з фізичної хімії для студентів I курсу мед. та стомат. факультетів / В. О. Стороженко, М. Я. Червіц, Л. К. Іщейкіна, Н. В. Симоненко ; УМСА, Курс біонеорганічної, фізичної, колоїдної і біоорганічної хімії. - Полтава : Гротеск, 2002. - 47 с.
6. **Титриметричний аналіз** : навчальний посібник / В. О. Стороженко, Л. П. Коник, Л. К. Іщейкіна, Н. В. Симоненко ; УМСА, Курс біонеорганічної, фізичної, колоїдної та біоорганічної хімії. - Полтава, 2004. - 74 с.
7. **Фізико-хімічні закономірності поверхневих явищ.** Фізико-хімія дисперсних систем. Фізико-хімічні властивості розчинів високомолекулярних сполук: методичні вказівки до лабораторно-практичних занять з фізичної та колоїдної хімії для студентів I курсу медичного та стоматологічного факультетів / [В. О. Стороженко, М. Я. Червіц, Л. К. Іщейкіна та ін.] ; УМСА, Кафедра біонеорганічної, фізичної, колоїдної і біоорганічної хімії. - Полтава, 2004. - 57 с.

ТЕСЛЕНКО

ОЛЕКСАНДРА ІВАНІВНА (28.08.1948)

– лікар-стоматолог, кандидат медичних наук, доцент кафедри ортопедичної стоматології з імплантологією.

У 1973 році закінчила Полтавський медичний стоматологічний інститут. Після закінчення інституту працювала лікарем-стоматологом у різних медичних закладах охорони здоров'я м. Полтави. З 1983 року навчалася у клінічній ординатурі на кафедрі ортопедичної стоматології. З 1985 року - асистент кафедри ортопедичної соматології. У 1991 році захистила кандидатську дисертацію: «Функціональна характеристика жувального апарату, відновленого різними конструкціями протезів із застосуванням внутрішньокісткових імплантатів». У 1996 році одержала звання доцента.

1. **Академічна історія хвороби** стоматологічного ортопедичного хворого : для студ. стомат. факультетів / [В. В. Рубаненко, О. Б. Беліков, О. І. Тесленко, Л. Ф. Боса, І. П. Семененко] ; під заг. ред. В. В. Рубаненко ; МОЗУ, УМСА, Кафедра ортопедичної стоматології та імплантології. - Полтава, 2003. - 40 с.
2. **Деякі аспекти клінічних і лабораторних етапів виготовлення повних знімних протезів при несприятливих умовах до протезування** : навчальний посібник для студентів стомат. фак. вищих мед. закладів IV рівня акредитації / [О. Б. Беліков, Р. А. Левандовський, В. Д. Шуклін, О. І. Тесленко] ; під ред. Олександра Борисовича Белікова ; МОЗУ, Буковинський держ. мед. університет, УМСА, Івано-Франківський нац. мед. університет. - Чернівці ; Полтава ; Івано-Франківськ : Колір-Друк, 2012. - 239 с.
3. **Збірник текстових запитань та відповідей з ортопедичної стоматології** : навчально-методичний посібник / [В'ячеслав Васильович Рубаненко, Олександр Борисович Беліков, Олександра Іванівна Тесленко та ін.] ; УМСА. - Полтава, 1996. - 118 с.

4. **Клінічні та лабораторні** етапи виготовлення повних знімних протезів / [О. Беліков, Л. Боса, Л. Лугова, О. Тесленко та ін.] ; під заг. ред. В. Дворника, В. Новикова ; МОЗ, УМСА. - Полтава, 2008. - 74 с.
5. **Короткий термінологічний українсько-, російсько-англійськомов-ний** словник з ортопедичної стоматології / Олександр Борисович Беліков, Вячеслав Васильович Рубаненко, Олександра Іванівна Тесленко, Валентина Василівна Мухіна ; УМСА. - Полтава, 1997. - 27 с.
6. **Тесленко Олександра Іванівна** Лікар, вчений, педагог, громадянин професор В. В. Рубаненко / Олександра Іванівна Тесленко, Олександр Борисович Беліков, Михайло Дмитрович Король ; УМСА. - Полтава, 2006. - 50 с.

ГОЛОВКО
НОННА ВАСИЛІВНА
(14.10.1948)

– лікар-ортодонт вищої категорії, кандидат медичних наук, доцент, член Української асоціації ортодонтів, член редакційної колегії журналу «Сучасна ортодонтія».

У 1973 році закінчила з відзнакою стоматологічний факультет Полтавського медичного стоматологічного інституту. У 1986 році захистила кандидатську дисертацію: «Особенности клиники прогнатического дистального прикуса у детей с нарушенным носовым дыханием». Автор 135 наукових праць, 13 навчальних посібників, 5 патентів України на винахід. Під керівництвом Головки Н. В. захищені 2 кандидатські дисертаційні роботи, готується 1 кандидатська дисертація та 1 магістерська робота. Відповідальна за роботу з лікарями-інтернами.

1. **Атлас ортодонтических аппаратов** : учебно-методическое пособие для врачей-ортодонтів, клинических ординаторов, магистрантов, аспирантов, зубных техников, студентов ближнего и дальнего зарубежья высших учебных медицинских заведений I-II - III-IV уровня аккредитации / [Вера Дмитриевна Куроедова, Вячеслав Николаевич Ждан, Нонна Васильевна Головки, Людмила Борисовна Галич и др.] ; УМСА. - Полтава : Дивосвіт, 2011. - 153 с.
2. **Головки Нонна Васильевна** Болезни пародонта у детей : методические рекомендации для студентов стоматологических факультетов, врачей интернов-стоматологов / Н. В. Головки, Л. Г. Павленко ; Полтавский медицинский стоматологический институт. - Полтава, 1991. - 40 с.
3. **Головки Нонна Васильевна** Ортодонтія. Развитие прикуса, диагностика зубоцелепных аномалий, ортодонтичний діагноз: навчально-методичний посібник для студентів III курсу стоматологічного факультету / Нонна Васильевна Головки, Вера Дмитриевна Куроедова, Марина Викторовна Трофименко ; УМСА, Кафедра ортодонтії та післядипломної освіти лікарів-ортодонтів. - Полтава, 2008. - 95 с.

4. **Головко Нонна Васильевна** Ортодонтические аппараты : учеб. пособ. для студентов стомат. факультетов высших мед. учеб. заведений III-IV уровней аккредитации / Нонна Васильевна Головко ; УМСА, Кафедра пропедевтики ортопедической стоматологии и ортодонтии. - Полтава : РИО УМСА, 2002. - 92 с.
5. **Головко Нонна Васильевна** Ортодонтия : учебное пособие для студ. стомат. факультетов / Нонна Васильевна Головко ; пер. с укр. - Винница : Нова книга, 2008. - ... - Ч. 1: Развитие прикуса. Диагностика зубочелюстных аномалий. Ортодонтический диагноз. - 220 с.
6. **Головко Нонна Васильевна** Ортодонтия. Развитие прикуса, диагностика зубочелюстных аномалий, ортодонтический диагноз : пособие для иностран. студентов. Кн. I / Нонна Васильевна Головко ; пер. укр. изд. - Полтава : Астрейя, 2007. - 239 с.
7. **Збірник тестових завдань з ортодонтії** : навч. посібник для студ. стомат. факультетів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / [Нонна Василівна Головко, Людмила Борисівна Галич, Неля Володимирівна Куліш та ін.] ; за заг. ред. Н. В. Головко ; МОЗ, УМСА. - Полтава : Астрейя, 2006. - 96 с.
8. **Методичні вказівки по роботі над дисертацією для аспірантів, пошукувачів та керівників наукових робіт** / Микола Сергійович Скрипніков, Наталія Миколаївна Грицай, Нонна Василівна Головко ; УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 1997. - 30 с.

ГОЛЬДЕНБЕРГ

ЮРІЙ МИРОНОВИЧ (22.09.1948)

–доктор медичних наук, професор.

У 1972 році закінчив Харківський медичний інститут . У 1981 році захистив кандидатську дисертацію, у 1993 р. – докторську: «Перекисное окисление липидов и гемостаз у больных основными формами ХНЗЛ и коррекция нарушений». З 1979 р. працює в Полтавському медичному стоматологічному інституті асистентом, з 1993 р. - доцентом. З 1994 р. по 2009 - завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими Української медичної стоматологічної академії. З 2009 року –професор цієї кафедри.

Автор понад 160 друкованих праць, 8 патентів на винаходи, кількох інформаційних листів та численних рацпропозицій, у тому числі 11 навчальних посібників, виданих під грифом ЦМК МОЗ України.

Нагороджений грамотою обласної Спілки винахідників та раціоналізаторів.

1. **Гольденберг Юрій Миронович** Клініка та діагностика захворювань органів дихання : навчальний посібник для студентів III-VI курсів мед. факультетів вищих мед. навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Юрій Миронович Гольденберг, Ігор Михайлович Щуліпенко, Євген Євгенович Петров ; МОЗ, ЦМК, УМСА, НМУ. - Полтава : Техсервіс, 2007. - 453 с.
2. **Гольденберг Юрій Миронович** Методи обстеження хворих з захворюваннями суглобів. Основні симптоми та синдроми. Способи лікування : навчальний посібник для студентів III-VI курсів мед. факультетів вищих мед. навчальних закладів IV рівня акредитації / Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров ; МОЗУ, ЦМК, УМСА. - Полтава : Полтавський літератор, 2008. - 256 с.
3. **Довідник для студента з вивчення дисципліни "Пропедевтика внутрішньої медицини"** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / укл. : Ю. М. Гольденберг, Є. Є. Петров ; МОЗ, УМСА. - Полтава, 2007. - 20 с.

4. **Клініка та діагностика захворювань органів кровообігу** : навч. посіб. для студ. II-VI курсів мед. факультетів і лікарів-інтернів / Олена Михайлівна Ковальова, Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров, Зінаїда Олексіївна Борисова ; МОЗ, ЦМК, УМСА, ХДМУ. - Полтава : АСМІ, 2004. - 284 с.
5. **Лабораторні та інструментальні методи дослідження внутрішніх органів у питаннях і відповідях** : навч. посіб. для студентів третього курсу медичного факультету / Євген Євгенович Петров, Юрій Миронович Гольденберг, Зінаїда Олексіївна Борисова ; УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими. - Полтава : Техсервіс, 2009. - 100 с.
6. **Лабораторні та інструментальні методи обстеження в нефрології** : метод. посіб. для студентів мед. фак. та лікарів / Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров, Зінаїда Олексіївна Борисова ; МОЗ, УМСА, Кафедра пропед. внутр. хвороб з доглядом за хворими. - Полтава : АСМІ, 2003. - 180 с.
7. **Лабораторні та інструментальні методи обстеження хворих з ендокринною патологією** : метод. посіб. для студентів мед. фак. та лікарів / Ю. М. Гольденберг, З. О. Борисова, С. І. Треумова, Є. Є. Петров ; МОЗ, ЦМК, УМСА, Каф. пропедевтики внутр. хвороб з доглядом за хворими. - Полтава, 2002. - 109 с.
8. **Методи обстеження та основні синдроми при захворюванні нирок** : навч. посіб. для студентів медичного факультету та лікарів / Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров, Зінаїда Олексіївна Борисова, Тетяна Вікторівна Настрога ; УМСА. - Полтава : Техсервіс, 2010. - 171 с.
9. **Методическое пособие по клиническому обследованию и написанию истории болезни на кафедре пропедевтики внутренней медицины** / Юрий Михайлович Казаков, Юрий Миронович Гольденберг, Евгений Евгениевич Петров ; УМСА, Кафедра пропедевтики внутренней медицины с уходом за больными. - [2-е изд., доп. и дораб.]. - Полтава : Техсервис, 2012. - 47 с.
10. **Методичний посібник з клінічного обстеження та написання історії хвороби на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини** / Юрій Михайлович Казаков, Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров ; УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом

за хворими. - [2-е вид., доп. та допрацьов.]. - Полтава : Техсервіс, 2011. - 48 с.

11. **Організація і проведення виробничої практики** по загальному догляду за хворими : метод. рекомендації для викладачів і студентів II курсу мед. факультету / [Юрій Миронович Гольденберг, Євген Євгенович Петров, Зінаїда Олексіївна Борисова та ін.] ; відп. за вип. В. М. Ждан ; МОЗУ, УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими. - Полтава : Техсервіс, 2007. - 22 с.
12. **Схема клінічного обстеження** хворого з пропедевтики внутрішніх хвороб і написання історії хвороби : метод. реком. для студентів II-III курсів мед. факультетів / [Ю. М. Гольденберг, І. В. Редчиць, З. О. Борисова та ін.] ; УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими. - Полтава : РВВ УМСА, 1998. - 48 с.

РОЗКОЛУПА ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСІЙОВИЧ (18.06.1948)

– кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї ВДНЗУ «УМСА».

Із 1963 по 1967 рр. навчався у Кремен-чуцькому медичному училищі, після закінчення якого призваний до лав Радянської армії де перебував із 1967 по 1969 роки на посаді фельдшера дивізіону та старшого фельдшера МПП. У 1970 році працював фельдшером ФАП у Гадяцькому районі.

Навчався у Полтавському медичному стоматологічному інституті (1970-1975 рр.), після закінчення якого працював на посаді лікаря-інтерна Староконстантинівської районної стоматологічної поліклініки (Хмельницька область). З серпня 1975 року - лікар-стоматолог Краси-лівської ЦРЛ (Хмельницька область).

Із 1980 року по 1982 рік - клінічний ординатор кафедри хірургічної стоматології ПМСІ. Із вересня 1982 року - асистент кафедри.

У 1989 році захистив кандидатську дисертацію: «Костная брефо-пластика дефектов челюстей в амбулаторных условиях».

З квітня 1992 року і по сьогодні працює на посаді доцента кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії з пластичною та реконструктивною хірургією голови та шиї. Більше 10 років виконує обов'язки завуча кафедри. Проводить активну виховну роботу серед студентів стоматологічного факультету.

У середині 90-х років Олександр Олексійович був заступником декана стоматологічного факультету та відповідальним секретарем приймальної комісії ПМСІ.

Лікар вищої категорії. Педагогічний стаж роботи - 30 років.

Є членом асоціації черепно-щелепно-лицьових хірургів України та членом асоціації стоматологів України.

Має близько 100 друкованих робіт, 7 навчальних посібників.

1. **Виробнича лікарська практика** з хірургічної стоматології: методичний посібник для студентів стомат. факультетів мед. ВУЗів III та IV рівнів акредитації / Олег Васильович Рибалов, Лада Михайлівна

Саяпіна, Олександр Олексійович Розколупа, Ігор Владленович Яценко ;
МОЗ, УМСА. - Полтава, 2006. - 87 с.

2. **Методичний посібник до практичних занять для студентів III курсу стоматологічного факультету (пропедевтика хірургічної стоматології). Фантомний курс** / [О. В. Рибалов, В. Ф. Чистякова, Л. Я. Богашова, О. О. Розколупа, Є. О. Карасюнок, В. В. Гречко] ; під заг. ред. О. В. Рибалова ; МОЗУ, ЦМК, Полтавський державний медичний сто-матологічний інститут. - Полтава, 1994. - 84 с.
3. **Практично-орієнтований державний іспит з хірургічної стоматології** : навч.-метод. посібник для студентів стомат. факультетів для підготовки до випуск. держ. іспиту / Олег Васильович Рибалов, Лада Михайлівна Саяпіна, Олександр Олексійович Розколупа, Ігор Влад-ленович Яценко ; УМСА, Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії. - Полтава, 2006. - 148 с.
4. **Стоматологічні хвороби та питання організації стоматологічної служби** : навчальний посібник для студентів вищ. мед. закладів освіти I-II рівня акредитації / [Данило Єфремович Кіндій, Олександр Олексійович Розколупа, Дмитро Данилович Кіндій та ін.]. - Полтава : Форміка, 2000. - 155 с.
5. **Травматологія та онкологія щелепно-лицевої ділянки** : збірник тестових запитань для студентів стоматологічного факультету : навчально-методичний посібник / Олег Васильович Рибалов, Лада Михайлівна Саяпіна, Олександр Олексійович Розколупа, Ігор Владленович Яценко ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА . - Полтава : АСМІ, 2002. - 197 с.

ЛІХАЧОВ
ВОЛОДИМИР КОСТЯНТИНОВИЧ
(20.01.1953)

– лікар-акушер-геніколог, доктор медич-них наук, професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології №2.

У 1976 році закінчив із відзнакою Чернівецький медичний інститут. Із 1979 року – асистент, із 1986 року – доцент, а з 2002 року – професор кафедри акушерства та гінекології ВДНЗ України «УМСА». У 1982 році захистив кандидатську дисертацію: «Виявлення при пізніх токсикозах вагітних змін водно-сольового обміну, гемодинаміки, діяльності нирок та їх корекція в результаті комплексного лікування». У 1998 році захистив докторську дисертацію: «Об’ємно-осмотичний гомеостаз у вагітних з пізнім гестозом та набутими вадами серця (діагностика порушень, вплив на перебіг вагітності, патогенетична терапія)». Автор більше 230 друкованих наукових робіт, 4 одноосібних монографій, 12 патентів України на винахід, 13 раціоналізаторських пропозицій, 2 підручників, 3 навчальних посібників. Напрям наукових досліджень – вивчення етіопатогенезу, тактики ведення та лікування вагітних із прееклампсією, набутими вадами серця, плацентарною недостатністю, гінекологічні хворі, що використовують ВМК на тлі носіння TORCH-інфекції.

Стаж педагогічної роботи – 33 роки. Лікар вищої категорії, має 37 років практичного стажу роботи, в тому числі і за кордоном.

1. **Акушерство і гінекологія** : [підручник для студ. стомат. фак. вищ. мед. закладів освіти III-IV рівнів акредитації] / за ред. А. М. Громової ; [Антоніна Макарівна Громова, Володимир Костянтинівч Лихачов, Людмила Миколаївна Добровольська та ін.] ; МОЗ, ЦМК, УМСА. – Полтава : Дивосвіт, 2002. - 610 с.
2. **Лихачев Владимир Константинович** Гормональная диагностика в практике акушера-гинеколога / Владимир Константинович Лихачев. - К., 2012. - 154 с.

3. **Лихачев Владимир Константинович** Практическая гинекология с неотложными состояниями / Владимир Константинович Лихачев. - М. : МИА, 2013. - 840 с.
4. **Лихачев Владимир Константинович** Практическая гинекология : руководство для врачей / Владимир Константинович Лихачев. - М. : МИА, 2007. - 663 с.
5. **Лихачев Владимир Константинович** Практическое акушерство с неотложными состояниями / Владимир Константинович Лихачев. - М. : МИА, 2010. - 720 с.
6. **Ліхачов Володимир Костянтинівич** Захворювання серцево-судинної системи у вагітних : навчальний посібник для студ. та лікарів-інтернів ВМНЗ III-IV рівнів акредитації / Володимир Костянтинівич Ліхачов ; МОЗ України, ЦМК, УМСА. - Полтава, 2001. - 255 с.
7. **Ліхачов Володимир Костянтинівич** Методика обстеження і принципи лікування гінекологічних хворих в умовах жіночої консультації : [навчальний посібник для студ. та лікарів-інтернів вищ. мед. навч. закладів III-IV рівня акредитації] / Володимир Костянтинівич Ліхачов, Антоніна Макарівна Громова ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. - Полтава, 2000. - 92 с.
8. **Ліхачов Володимир Костянтинівич** Пізній гестоз: діагностика порушень, вплив на перебіг вагітності, патогенетичне лікування: [навчальний посібник для студ. та лікарів-інтернів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації] / Володимир Костянтинівич Ліхачов; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. - Полтава, 2000. - 104 с.

КАТРУШОВ

ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ (11.02.1953)

– доктор медичних наук, професор. Із 1997 року – завідувач кафедри гігієни, екології та охорони праці в галузі медицини.

У 1975 році закінчив стоматологічний факультет Полтавського медичного стоматологічного інституту. За направленням працював у Вінницькій обласній клінічній лікарні. З 1977 року працює в Українській медичній стоматологічній академії. У 1983 році захистив кандидатську дисертацію: «Влияние БАВ антиоксидантного и гипополидемического действия на биохимические и биофизические показатели эритроцитов при экспериментальном холестериновом атеросклерозе» в спец. Раді при Московському стоматологічному інституті. У 1995 році в спец. Раді при Інституті фармакології та токсикології АМН України (м. Київ) захистив докторську дисертацію: «Використання нових органоспецифічних поліпептидних препаратів для експериментальної терапії патологій, викликаних пошкоджуючими факторами навколишнього середовища». Автор більше 130 друкованих робіт, 8 патентів України, 2 монографій.

1. **Гигиена и экология** : учебник для студентов ВМУЗ IV уровня / [В. Г. Бардов, В. Ф. Москаленко, С. Т. Омельчук, А. В. Катрушов и др.] под ред. В. Г. Бардова ; [пер. с укр.] ; МЗ, НМУ. - Винница : Нова книга, 2008. - 719 с.
2. **Гігієна та екологія** : довідник для студента з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання). Спеціальність: 7.110106. Стоматологія / уклад. О. В. Катру-шов, Т. М. Матвієнко ; МОЗУ, УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2010. - 16 с.
3. **Гігієна та екологія** : підручник для студентів ВМНЗ IV рівня / [В. Г. Бардов, В. Ф. Москаленко, С. Т. Омельчук, О. В. Катрушов та ін.] ; за ред. В. Г. Бардова ; МОЗ, НМУ. - [Ювіл. вид. до 165-річчя НМУ]. - Вінниця : Нова книга, 2006. - 719 с.

4. **Методичні рекомендації кураторам** академічних груп з проведення виховних годин / [М. С. Скрипніков, С. В. Гончаренко, О. В. Голубик, О. В. Катрушов та ін.] ; МОЗ України, УМСА. - Полтава, 2000. - 96 с.
5. **Основи стоматологічної діяльності** : організаційно-правові, гігієнічні, деонтологічні : навчально-довідковий посібник для студентів стомат. факультетів вузів, лікарів-інтернів, магістрантів, клін. ординаторів, лікарів практичної охорони здоров'я / [Віталій Федорович Москаленко, Василь Гаврилович Бардов, Владислав Олександрович Маланчук, Олександр Васильович Катрушов та ін.] ; під заг. ред. В. Г. Бардова ; МОЗУ, НМУ, УМСА. - [2-ге вид.]. – Вінниця : Нова книга, 2011. – 439 с.
6. **Практикум по частной биофизике и нормальной физиологии** / [Людмила Леонидовна Гончаренко, Галина Андреевна Лобань-Черета, Александр Васильевич Катрушов и др.] ; под ред. В. П. Мищенко ; ПГМСИ. - Полтава, 1992. - 268 с.
7. **Тканевые регуляторные пептиды: Теорет. основы и перспективы практического применения** / [Л. Э. Веснина, А. Л. Гаркович, Н. Н. Грицай, А. В. Катрушов и др.] ; под общ. ред. И. П. Кайдашева. - К. : Здоров'я, 2003. - 389 с.

БАШТАН

ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ (03.03.1953)

– лікар-онкохірург вищої категорії, доктор медичних наук, професор.

Із 1998 року – завідувач кафедри онкології з курсом радіаційної медицини, променевої діагностики та терапії Української медичної стоматологічної академії (MD, PhD, Prof., e-mail : poltavaonco@i.ua).

Із 1972 пройшов шлях від молодшого працівника мед. персоналу, лікаря, асистента, доцента, декана факультету до доктора медичних наук, професора. У 1981 році закінчив Полтавський медичний стоматологічний інститут за фахом «Лікувальна справа». Клінічна ординатура за фахом «Хірургія» (1986-1988 рр.). Працюючи лікарем-хірургом, захистив кандидатську дисертацію «Нейровегетативна корекція моторики кишечника при перетоніті» (1989 р.), потім – докторську дисертацію «Комплексне лікування та профілактика запально-гнійних ускладнень при захворюваності та пошкодженням грудної і черевної порожнини» (1997 р.). Декан факультету іноземних студентів (1998-2002 рр.). У 2002 році присвоєно вчене звання професора.

Автор 135 наукових праць, 3 монографій, 6 патентів на способи лікування. Основне коло наукових та клінічних інтересів - онкохірургія грудної та черевної порожнин, гнійна хірургічна інфекція, організація онкологічної допомоги. За час його керівництва на кафедрі створена Програма з онкології та виданий на її основі перший в Україні підручник з онкології для студентів стоматологічних факультетів медичних ВУЗів України III-IV рівня акредитації.

Баштан В.П. активно оперуючий хірург. За 26 років роботи виконав близько 4500 оперативних втручань онкологічним хворим. На базі Полтавського обласного онкологічного диспансеру започаткував центр реабілітації онкохворих, роботу якого протягом 5-ти років упровадили в районах області та санаторіях курорту «Миргород».

Має державні нагороди України: знак «Відмінник освіти України» (2001 р.), Почесна грамота Міністерства охорони здоров'я України (2006 р.), почесне звання «Заслужений лікар України» (2008 р.).

1. **Методичні рекомендації для лікарів** загальнолікувальної мережі, сімейних лікарів та інтернів / [В. М. Ждан, П. В. Шелешко, В. П. Баштан та ін.]. - Полтава, 2007. - 16 с.
2. **Онкологія** (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) : довідник для студента з вивчення дисципліни / уклад. : Володимир Петрович Баштан, Олег Вітольдович Корнеєв ; МОЗ, УМСА. - Полтава, 2009. - 11 с.
3. **Онкологія** / за ред. В. П. Баштана, А. Л. Одабаш'яна, П. В. Шелешка. -Тернополь : Укрмедкнига, 2003. - 316 с.
4. **Онкологія** : програма для студентів стомат. факультетів вищих медичних навч. закладів III-IV рівнів акредитації / [М. С. Скрипніков, В. П. Баштан, П. В. Шелешко та ін.]. - К., 1999. - 17 с.
5. **Онкологія сімейного лікаря** / В. М. Ждан, П. В. Шелешко, В. П. Баштан. - Полтава, 2005. - 100 с.
6. **Онкологія** : підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів освіти III-IV рівнів акредитації / [Володимир Петрович Баштан, Артур Леонідович Одабаш'ян, Петро Венедиктович Шелешко та ін.] ; за ред. В. П. Баштана, А. Л. Одабаш'яна, П. В. Шелешка. - [1-е вид.]. - Тернополь : Укрмедкнига, 2003. - 311 с. : іл.
7. **Передпухлинні захворювання порожнини рота, нижньої губи, щелепи обличчя** / В. М. Ждан, П. В. Шелешко, В. П. Баштан. - Полтава, 2009. - 179 с.

НІДЗЕЛЬСЬКИЙ МИХАЙЛО ЯКОВИЧ (16.03.1953)

–лікар-стоматолог-ортопед, доктор медичних наук, професор. Із 1998 року – завідувач кафедри післядипломної освіти лікарів–стоматологів-ортопедів.

У 1998 році захистив докторську дисертацію: «Механізми адаптації до повних знімних пластиночних зубних протезів», у 2003 році отримав вчене звання професора.

Автор 220 наукових праць, які присвячені одній із найактуальніших проблем ортопедичної стоматології, а саме процесам адаптації до знімних протезів, співавтор Національного підручника «Стоматологія». Має 28 патентів, 8 раціоналізаторських пропозицій. Автор та розробник 3-х м'яких прокладок, що застосовуються при користуванні знімними протезами, які внесені до Держреєстру України. Під його керівництвом захищено 7 кандидатських дисертацій.

Відмінник охорони здоров'я, лауреат державних виставок наукових досягнень, Член правління Спілки стоматологів-ортопедів України, координаційної ради Асоціації стоматологів України, голова Асоціації стоматологів Полтавщини, член спеціалізованої ради по захисту кандидатських та докторських дисертацій за фахом «Стоматологія» при ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». Член редколегії журналу «Український стоматологічний альманах», «ДентАрт».

1. **Использование антиоксидантов в профилактике и терапии хронической возрастной патологии** : методические рекомендации / [О. Н. Воскресенский, В. П. Мищенко, Н. П. Скакун, М. Я. Нидзельский] ; учреждение-разработчик : Полтавский медицинский стоматологический институт ; учреждение-соисполнитель : Тернопольский медицинский институт ; МЗ УССР. - Полтава, 1987. -21 с.

2. **Методи поліпшення ортопедичної допомоги на Полтавщині** : матеріали доповідей обласної науково-практичної конференції, (Полтава-Лубни, 23-24 берез. 2007 р.) / ред. М. Я. Нідзельський ; відп. за вип. М. Д. Король ; МОЗ, УМСА, Асоціація стоматологів Полтавщини. - Полтава ; Лубни, 2007. - 163 с.
3. **Нідзельський Михайло Якович** Механізми адаптації до стоматологічних протезів / Михайло Якович Нідзельський. - Полтава : АСМІ, 2003. - 115 с.
4. **Нідзельський Михайло Якович** Невідкладні стани в ортопедичній стоматології та первинна допомога : навчальний посібник для студентів стомат. факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівнів та лікарів-інтернів / Михайло Якович Нідзельський, Олег Анатолійович Писаренко ; МОЗ України, ЦМК з ВМО, УМСА. - Полтава : Форміка, 2004. - 130 с.
5. **Препарування опорних зубів** під незнімні конструкції протезів / Н. В. Цветкова, М. Я. Нідзельський, Ю. К. Хілько, ; МОЗУ, УМСА. - Полтава : Полтавський літератор, 2011. - 94 с.

ПОЧЕРНЯЄВА
ВІКТОРІЯ ФЕДОРІВНА
(16.06.1953)

– доктор медичних наук, професор.

Із 2004 р. завідує кафедрою променевої діагностики, променевої терапії та радіаційної медицини Української медичної стоматологічної академії (MD, PhD, Prof., e-mail : poltavaonco@mail.ru).

У 1977 році закінчила ПМСІ за спеціальністю «Лікувальна справа». У 1987 році захистила кандидатську дисертацію: «Вплив антиоксидантів на вікові зміни в сім'яниках». У 1997 році захистила докторську дисертацію: «Експериментальне обґрунтування застосування антиоксидантів як гонадопротекторів». Коло наукових інтересів – радіаційна медицина, розробка лікарських засобів та продуктів харчування, які захищають організм від дії несприятливих факторів зовнішнього середовища.

У 2005 році пройшла спеціалізацію за фахом – «Променева терапія», у 2007 році спеціалізація за фахом – «Радіоізотопна діагностика».

Науково-педагогічний стаж – 20 років. Автор 126 наукових робіт, 20 патентів на винахід, співавтор 2-х лікарських засобів, які зареєстровані в Україні та мають промисловий випуск (Екстракт ехінацеї пурпурової рідкий, препарат для лікування гострих судинних захворювань «Антитромб»). Співавтор низки продуктів харчування з підвищеною фізіологічною цінністю, лікувально-профілактичного призначення (дитяче харчування, алкогольні та безалкогольні напої). Науковий співробітник Державного фармакологічного центру МОЗ України, відповідальна за фармакологічний нагляд по Полтавській області.

1. **Почерняева Виктория Федоровна** Прооксидантно-антиоксидантная система семенников и спермы : монография / Виктория Федоровна Почерняева, Олег Игоревич Цебржинский, Наталья Анатольевна Дмитренко ; УКООПСОЮЗ, ПУПКУ, Кафедра химии. - Полтава : РВВ ПУПКУ, 2008. - 101 с.

2. **Почерняєва Вікторія Федорівна** Біоетика. Експериментальні та клінічні дослідження : навчальний посібник для вищих навчальних закладів медичного та біологічного напрямку / В. Ф. Почерняєва, С. В. Денисенко, С. Б. Передера. - Полтава, 2010. - 163 с.
3. **Почерняєва Вікторія Федорівна** Основні пухлинні маркери : метод. рекомендації / [В. Ф. Почерняєва, Н. В. Бойко, Н. В. Репешко та ін.] ; заклад-розробник : УМСА, Кафедра променевої діагностики, променевої терапії та радіаційної медицини ; МОЗУ. - Полтава, 2011. - 34 с.
4. **Радіофармацевтичні препарати** / В. Ф. Почерняєва, Т. О. Жукова, Л. О. Лимар, Н. В. Репешко ; УМСА, Кафедра променевої діагностики, променевої терапії та радіаційної медицини. - Полтава, 2009. - 24 с.
5. **Променеві методи дослідження** захворювань колінного суглоба : навчальний посібник / [Р. А. Абдуллаєв, В. Ф. Почерняєва, О. А. Федько та ін.] ; МОЗУ, УМСА. - Полтава, 2011. - 106 с.
6. **Радіаційна медицина.** Спец. 7.110101 Лікувальна справа: 5 рік навчання : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / уклад. : В. Ф. Почерняєва, В. К. Югов ; МОЗУ, УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2012. - 9 с.
7. **Радіологія.** Спец. 7.110106 «Стоматологія» : довідник для студентів з вивчення дисципліни (структура, цілі, зміст дисципліни, принципи оцінювання, контрольні питання) / уклад. : В. Ф. Почерняєва, В. К. Югов, Л. М. Васько ; МОЗУ, УМСА. - Полтава : РВВ УМСА, 2011. - 16 с.
8. **Рекомендації по питанню пацієнтам,** получающим хемолучевую терапию / [В. Ф. Почерняєва, Т. О. Жукова, Л. Н. Васько, Л. О. Лымарь] ; учреждение-разработчик : УМСА, Кафедра радиологии, радиационной медицины с курсом ортопедии и травматологии. - Полтава, 2011. - 47 с.
9. **Рекомендації по лікуванню ГРВІ та грипу** у хворих, які отримують хемопроменеву терапію / [В. Ф. Почерняєва, Т. О. Жукова, Л. М. Васько, Н. О. Верескун] ; установа-розробник: УМСА, Кафедра радіології та радіаційної медицини. - Полтава, 2011. - 13 с.
10. **Рекомендації по харчуванню пацієнтам,** які отримують хемопроменеву терапію / [В. Ф. Почерняєва, Т. О. Жукова, Л. М. Васько, Л. О. Лимар] ; установа-розробник: УМСА, Кафедра променевої діагностики, променевої терапії та радіаційної медицини. - Полтава, 2009. - 40 с.

Іменний покажчик

1.	Баштан Володимир Петрович	50
2.	Бондаренко Віра Григорівна	16
3.	Борисова Зінаїда Олексіївна	26
4.	Головко Нонна Василівна	39
5.	Гольденберг Юрій Миронович	41
6.	Дев'яткіна Тетяна Олексіївна	31
7.	Дикий Олександр Михайлович	11
8.	Іщейкіна Любов Костянтинівна	35
9.	Катеренчук Іван Петрович	29
10.	Катрушов Олександр Васильович	48
11.	Ковальов Євген Вікторович	7
12.	Костиленко Юрій Петрович	4
13.	Ліхачов Володимир Костянтинович	46
14.	Нідзельський Михайло Якович	52
15.	Ніколішин Анатолій Карлович	20
16.	Пилипенко Ніна Юхимівна	6
17.	Пилипченко Валентина Іванівна	18
18.	Потяженко Максим Макарович	24
19.	Почерняєва Вікторія Федорівна	54
20.	Розколупа Олександр Олексійович	44
21.	Тесленко Олександра Іванівна	37
22.	Фесенко Марія Євгенівна	9
23.	Шелешко Петро Венедиктович	28
24.	Ярешко Анатолій Григорович	13

Для нотаток:

Інформаційно-бібліографічний відділ

ЮВІЛЯРИ 2013

(Персоналії професорсько-викладацького
складу ВДНЗУ «УМСА»)

Біобібліографічний покажчик

Укладач: *Подрезенко Олександра Олександрівна*

Комп'ютерна верстка: *В. Ф. Походун*
Відповідальна за випуск: *О. Б. Боровик*

Підписано до друку 05.06.2013. 60 стор. Тираж 3 прим.
ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»
36024, м. Полтава, вул. Шевченка, 23

<http://www.umsa.edu.ua/>
<http://www.biblumsa.blogspot.com/>